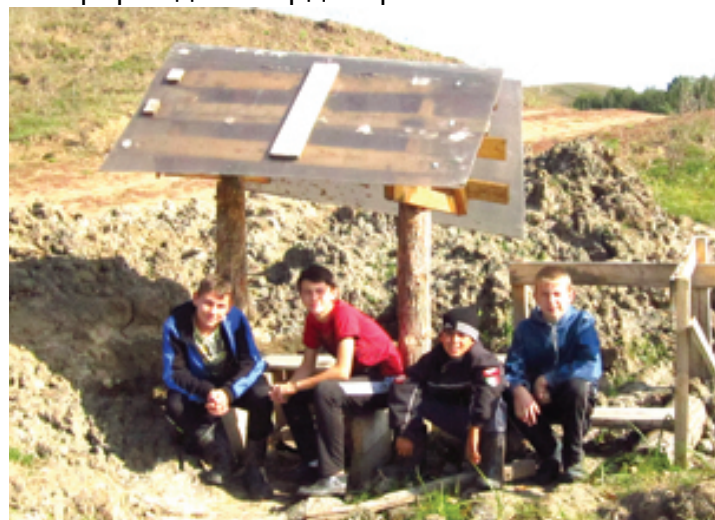

Урнашылган гадэт буенча, Кадошкино районы Большиепольяны гомуми топ белем бирү мәктәбе укучылары, житәкчеләре белән бергә, урманга сәяхәткә чыгалар. Жәйге кон нәм кәефләр кыяшлы иде бу вакыт барчасында. Урман безнен дустаныбыз нәм урман матурлыгы кешене һәрвакыт үзенә тартып тора. Матур агачлары, кошларның оздереп сайравы күнелләренә тибрәтә, тынлык ниндидер сихри донья күк тыела. Урманның саф һавасы сукмаклары буйлап йортми, ә очыртып алып бара, нәкъ йозәсен тосле. Шул язгы урманда, сәяхәткә килгән балалар, рәхәтләнәп торле уеннардан уйнадылар; сихри матурлыкка сокланып карап тордылар. Юлда очраган яфрактар, тосле ташлар, зирек алкалары, чыршы күркәләре кул эшләренә бик тө ярап тора; сәяхәтчеләр аларны капчыкларына тутырып бардылар. Шулай башлангыч сыйныфлылар яна уку елына күп материал тупладылар. Ә өлкән сыйныф укучылары «Туган як чишмәләрен чистартыйк!» дигән экологик акция үткәрергә дә өлгерделәр. Әлекке умарта утарында бик матур бер чишмә бар. Аны

«пчелник» чишмәсе дөп йортә авыл халкы нәм һәрвакыт тәртиптә тота. Заманында пионер лагере дә шунда эшләп килде нәм жәйге лагерьдә ял иткән укучыларга шул чишмә суында поварлар ашарга да пешерә иделәр. Урманга килгән кешеләр дә шул «пчелник» чишмәсенә туктап хәл жыялар, суын тәмләп эчәләр, савытларга тутырып алып та кайталар. Урман чишмәсенен суы тәмле дә, файдалы да. Һәр елны, шул исәптән быел да, биология укытучысы Рәстәм Шакир улы Кильдеев житәкчелегендә, укучылар чишмәнен тирә-ягын чистартып алдылар. Ә чишмәнен яна бурасын, сукмак баскычларын, тоткасы белән бергә, үткән ел Саранск шәһәрендә

яшәгән А.В.Куликов спонсорлығы ярдәмендә химия-биология укытучысы Рәстәм Шакир улы Кильдеев, родителебез Рамиль Равил улы Кильдеев һәм башка ата-аналар эшләгән иделәр. Рәхмәтле кешеләр доньяда байтак. Иса авылы халкы чишмәләрен саклай. Шулай, Апсятар тавы итәгендә урнашкан «пирләткә» чишмәсенен бурасын һәм түбәсен, үз акчаларына һәм үз кул кочләре белән Артур Наиль улы Мангутов һәм Наиль Равил улы Капкаев ясадылар. Күрше Насаканпотьма авылы чишмәсен дә тәртиптә тоталар. Сәяхәттәгә үткәргән сәгәтләр минутларга тин үттә дә китте. Кайтасы юлда Исса елгасы буенда да ял иттек. Тулы сулы елгабызны да искә алдык. Хәзер елгабызнын суы сакты, тирә-ягын тал агачлары каплады. Борынгылар әйтмешли, тулы елган булган чакта, унышын да мул була. Игеннәрнен уныш бирүләренен рәте китвендә экологиянен роле зур. Шуна да без квз карасы тик саклыйбыз табигатебезне.

Светлана Кильдеева